

KESKKONNAAGENTUUR

KESKKONNAMINISTEERIUM

Töövahendeid ökosüsteeme ja elurikkust toetavaks ruumiliseks planeerimiseks

Madli Linder

Keskkonnaagentuur

juhtivspetsialist / ELME projekti juht

Üldplaneeringute töötuba

Zoom, 26.05.21

Täna keskendume:

1. Töövahendid tähelepanu vajavate kohtade selgitamiseks:

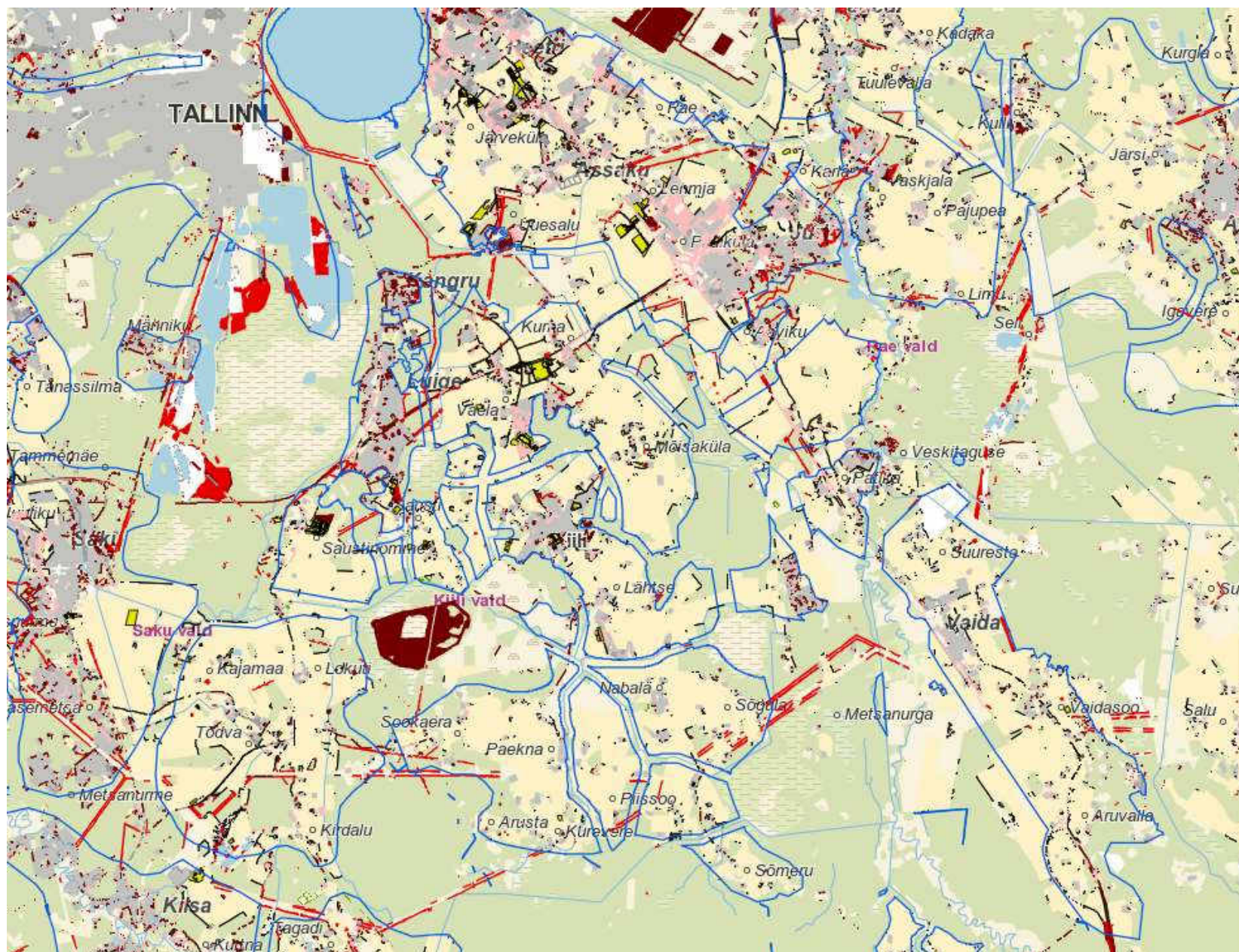
- **N-ö potentsiaalsed konfliktikohad rohevõrgustikus**
 - maakattemuutused
 - taimkatte kõrguse muutused
- **Ökosüsteemide ja ökosüsteemiteenuste kihid:**
 - ökosüsteemide kaart (ehk baaskaart)
 - ökosüsteemide seisundi kaart
 - seisundiinfot täiendavate indikaatorite ja ökosüsteemiteenuste kaardid

2. Süntees ja Kiili valla piloottöö:

- töötoad planeerijate, KOVidega jm
- probleemkohtade tuvastamine, lahendusvõimalused
- konkreetsed näited

Tuumiktiim: Sander Ahi, Peep Jürmann, Madli Linder, Kristi Mutli, Merit Otsus, Uudo Timm

Nõustajad: Aveliina Helm, Liina Remm

Rohevõrgustik maakonnaplaneeringutest

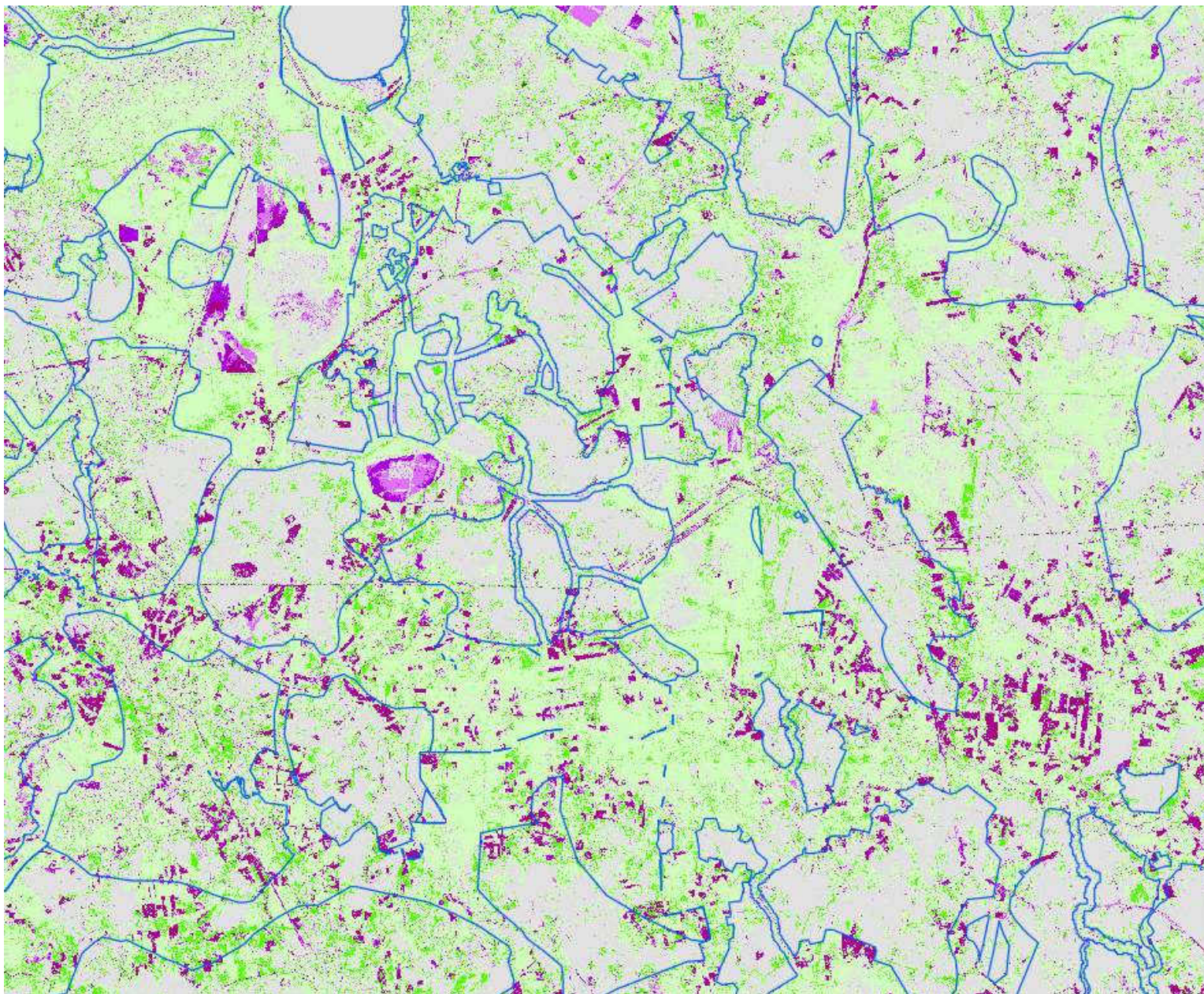

Valitud maakatte muutused Eestis

- Haritav maa-Tehislik
- Looduslik-Haritav maa
- Mets (kuulub klassi looduslik)-Muu lage
- Looduslik-Rohumaa
- Looduslik-Tehislik
- Muu lage-Tehislik
- Rohumaa-Tehislik

Maakatte muutused (viimase 10 aasta jooksul):

- tulem: üle-eestiline kaardikiht, potentsiaalselt negatiivse mõjuga muutused
- alus: ETAK 2010–2011 ja 2020
- analüüs: Keskkonnaagentuur 2020–2021

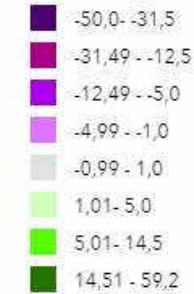

Rohevõrgustik maakonnaplaneeringutest

Taimkatte kõrguse muutus Eestis

Taimkatte kõrguse muutus Eestis

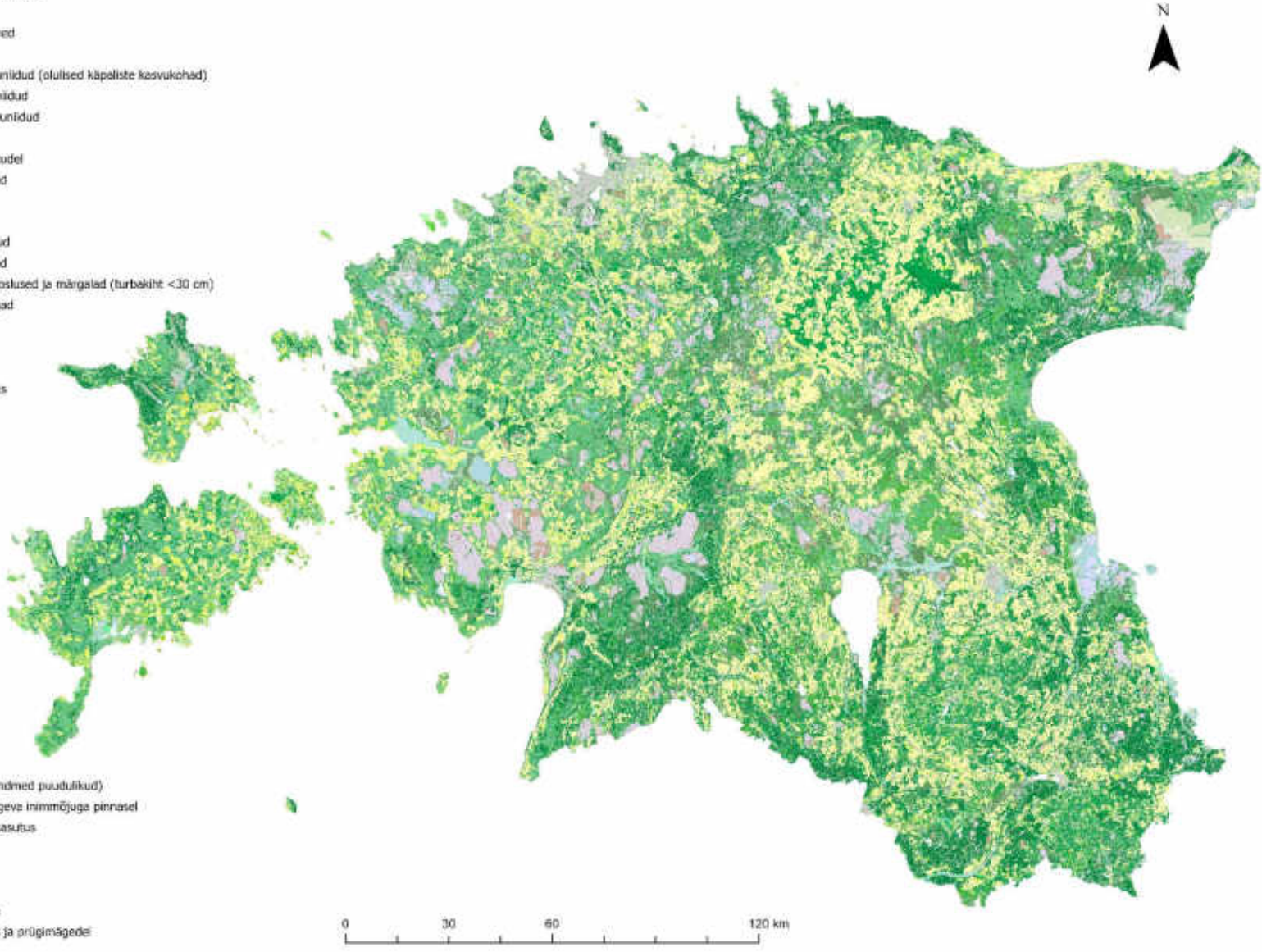

Taimkatte kõrguse muutused (viimase 10 aasta jooksul):

- tulem: üle-eestiline kaardikiht, potentsiaalselt negatiivse mõjuga muutused
- alus: LiDAR-põhine taimkatte kõrgusmudel 2008–2011 ja 2018–2019
- analüüs: Keskkonnaagentuur 2020–2021

ELME baaskaardi klassid

- 1630* – rannaniidud
- 2320 – kanarbikunõmmed
- 4030 – nõmmeniidud
- 6210* – lubjarikkad aruniidud (olulised käpaliste kasvukohad)
- 6210 – lubjarikkad aruniidud
- 6270* – lubjavaesed aruniidud
- 6280* – loopealsed
- 6240* – paeplaadid niitudel
- 6410 – sinihelmikaniidud
- 6430 – servaniidud
- 6450 – lamminiidud
- 6510 – viljakad aruniidud
- 7230 – soostunud niidud
- Muud soostunud evakatsioonid ja märgalad (turbakiht <30 cm)
- Muud niidulised elupaigad
- 5130 – kadastlaid
- 6530* – puiseidid
- 9070 – puiskarjamaad
- Muu karjatamine metsas
- Lammisoo
- Madaliso
- Sindesoo
- Raba
- Jääksoo
- turbaväli
- laulad
- Loomets
- Nõmmemets
- Palumets
- Laanemets
- Salumets
- Soovikumets
- Rabastuv mets
- Rohusoomets
- Sambasoomets
- Kõdusoomets
- valkepuistud
- Muu (metsa)koosus (andmed puudulikud)
- Muu (metsa)koosus tugeva inimõjuga pinnasel
- Muu põllumajanduslik kasutus
- Põllukultuurid
- Põsikutuurid
- Püsirohumaa
- Vaartuslik püsirohumaa
- Avatud alad karjäärides ja prügimägedel
- Tehisala

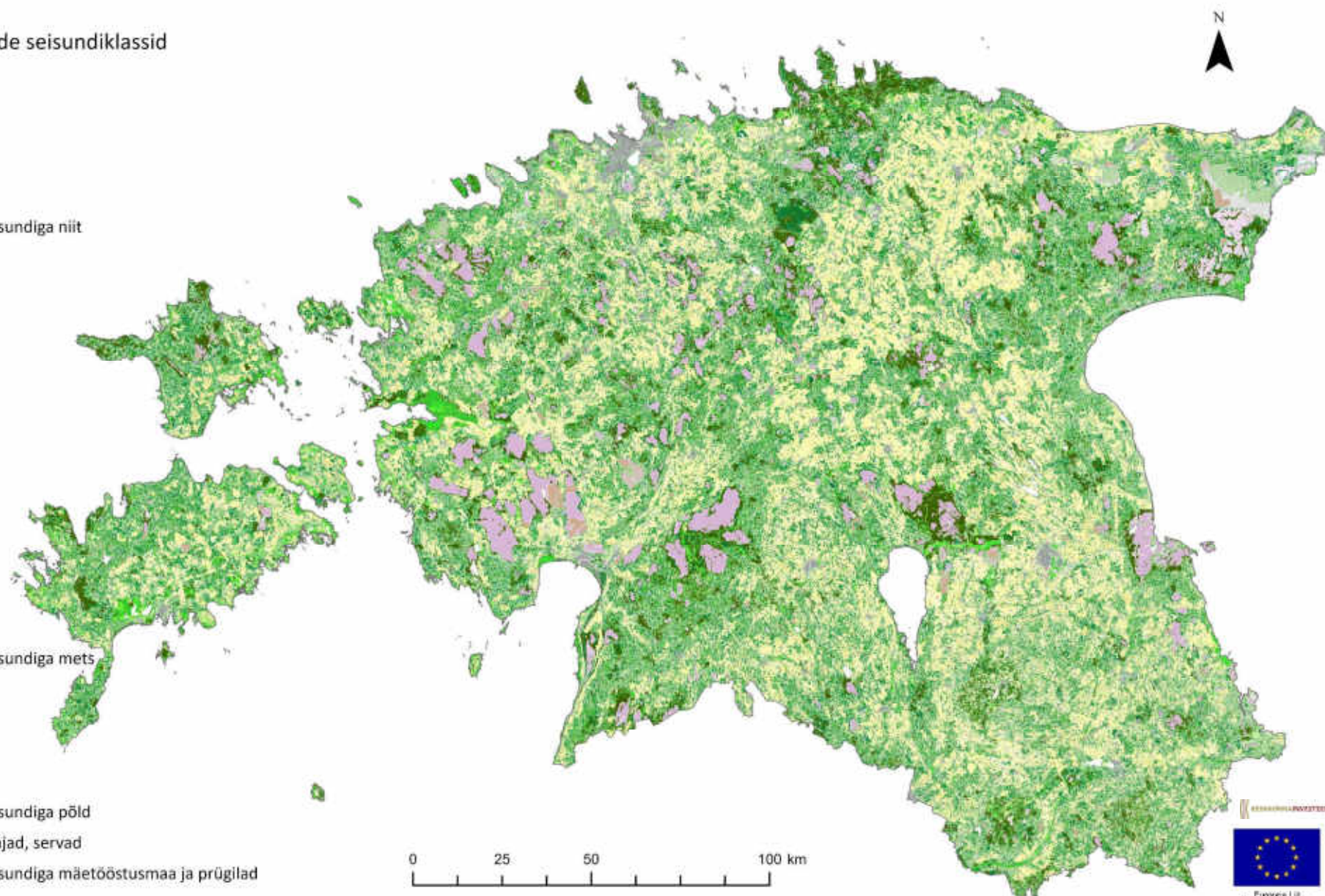

**ELME
ökosüsteemide
kaardid:**

- tulem: üle-eestilised kaardid ökosüsteemide piiride, seisundi ja hüvede kohta
- alus: erinevad allikad
- analüüs: ELME projekti raames teadlaste ja Keskkonnaagentuuri juhitud töörühma koostöö 2019–2020

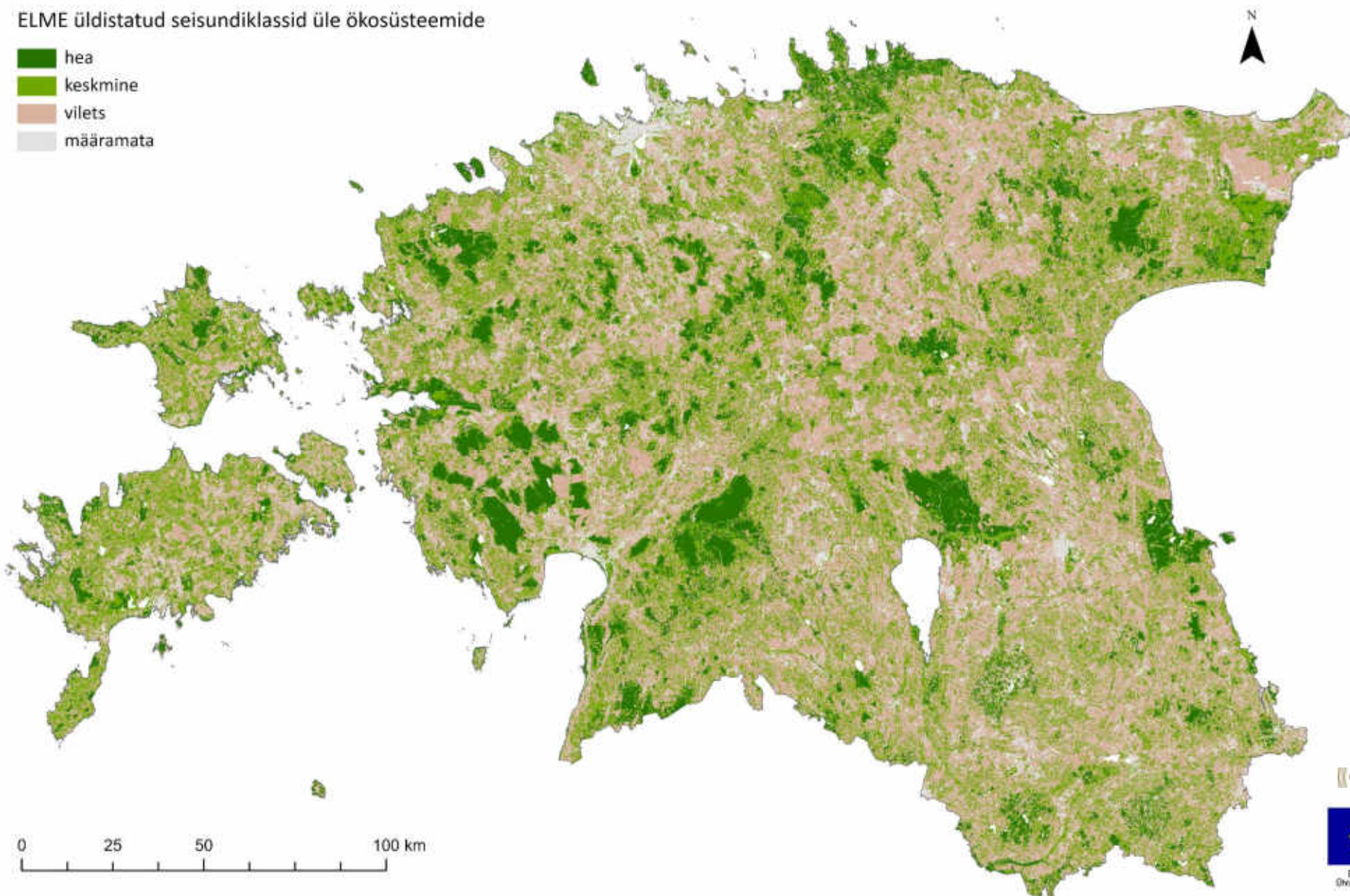
ELME ökosüsteemide seisundiklassid

- niit A
- niit B
- niit C
- niit D1
- niit D2
- määratlemata seisundiga niit
- soo A1, A2
- soo B1, B2
- soo C1, C2
- soo D
- soo E
- mets A
- mets B
- mets A–B
- mets C
- mets A–C
- mets D
- mets E
- mets F
- määratlemata seisundiga mets
- põld A
- põld B
- põld C
- põld D
- määratlemata seisundiga põld
- tehisalad, teed, rajad, servad
- määratlemata seisundiga mäetööstusmaa ja prügilad

ELME üldistatud seisundiklassid üle ökosüsteemide

- hea
- keskmine
- vilets
- määramata

INVESTIITSIOONIDE KESKUS

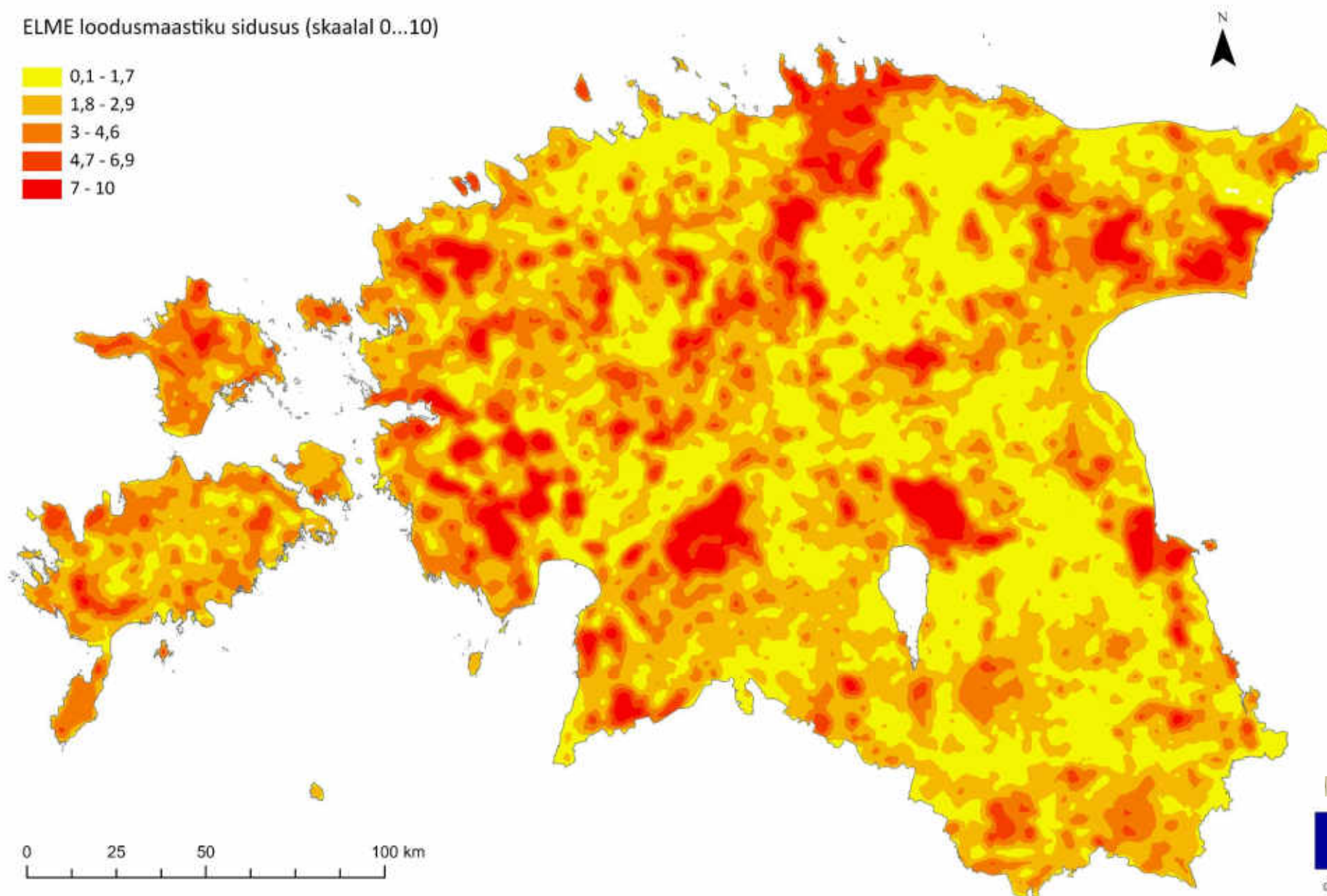
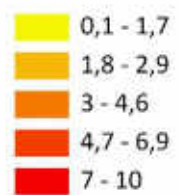

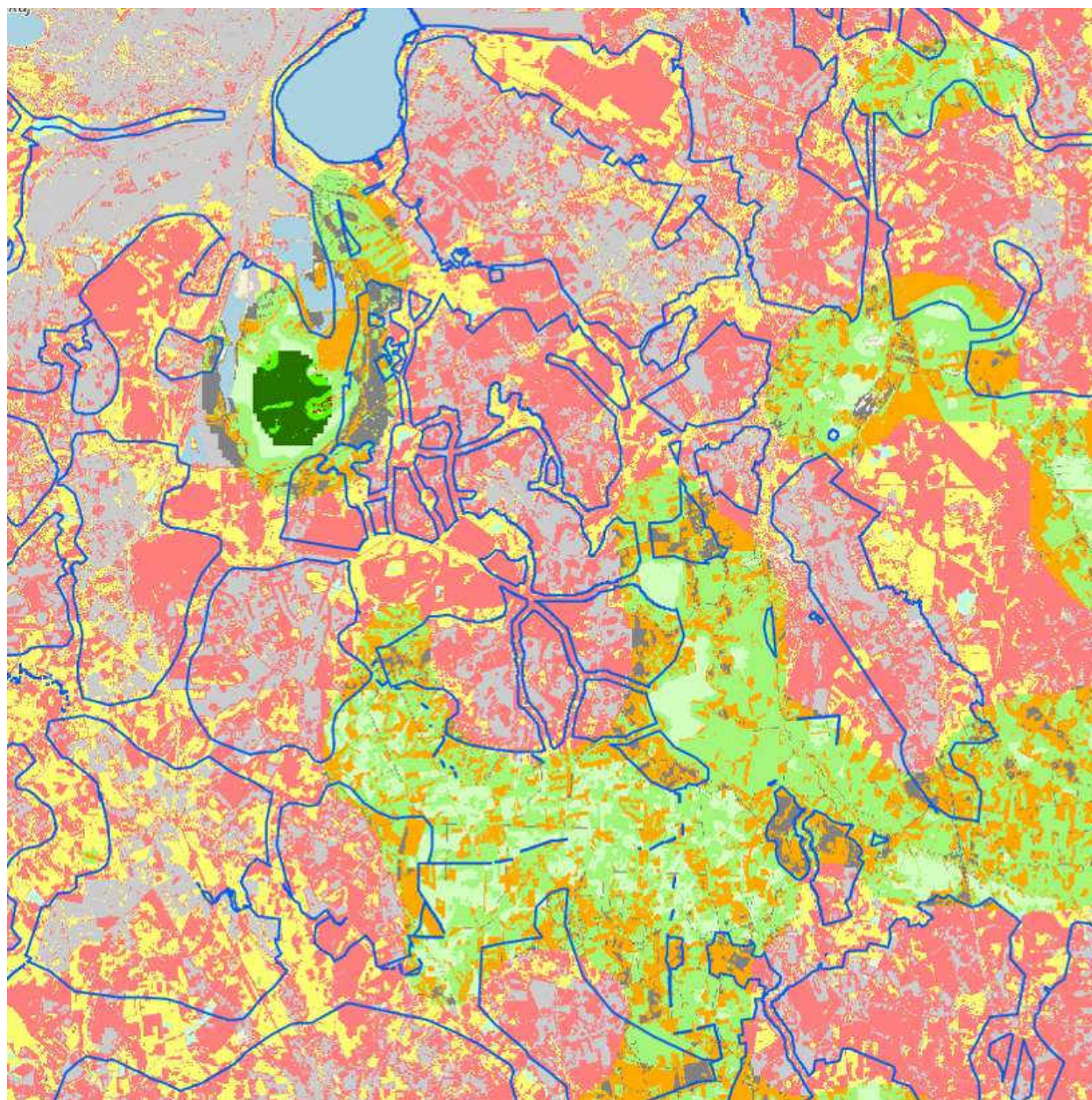
Euroopa Liit
Õhuvõrdumiskeskus

Eesti
Keskkonnakeskus

ELME loodusmaastiku sidusus (skaalal 0...10)

Rohevõrgustik maakonnaplaneeringutest

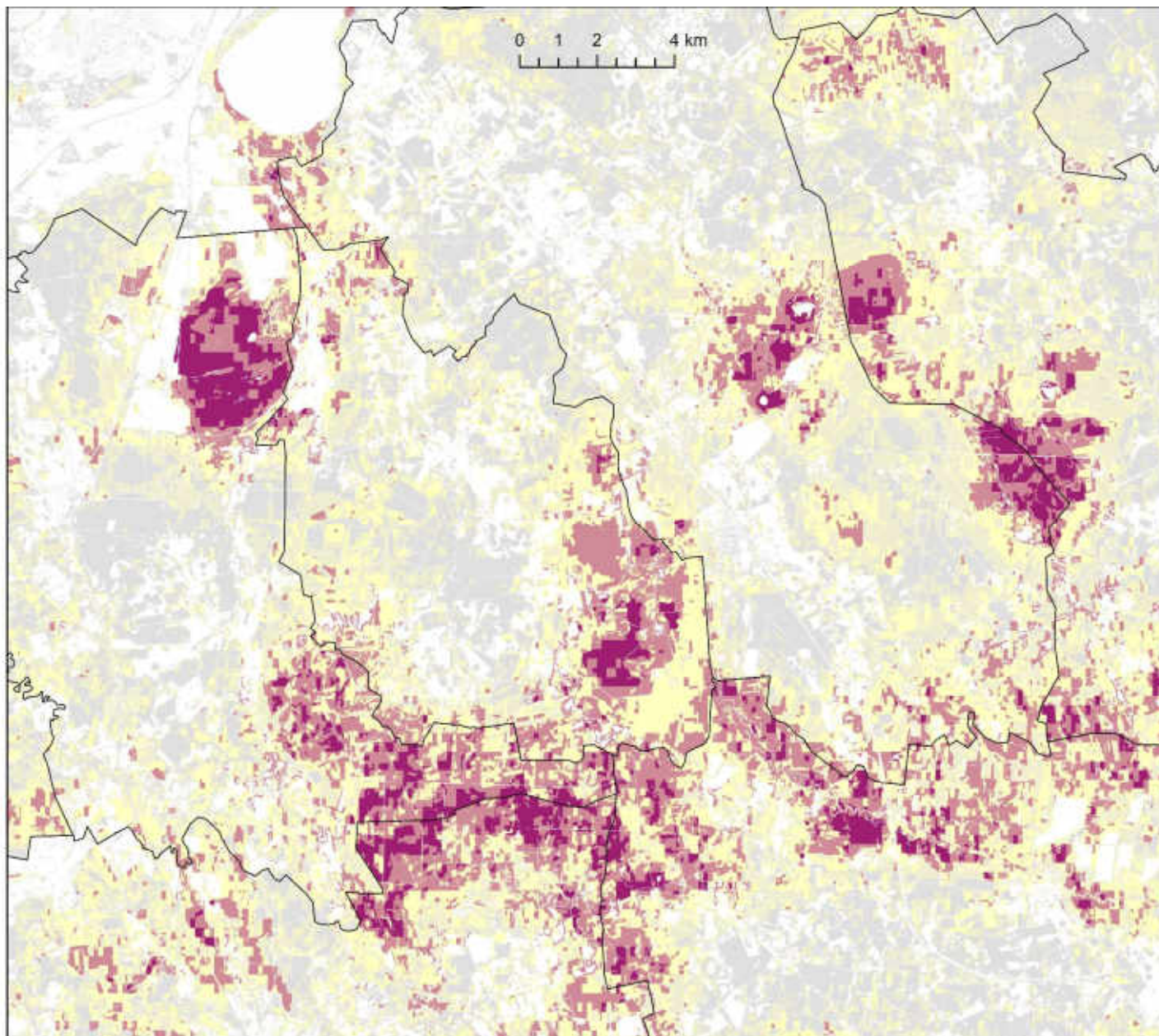
Sidusus ja seisund

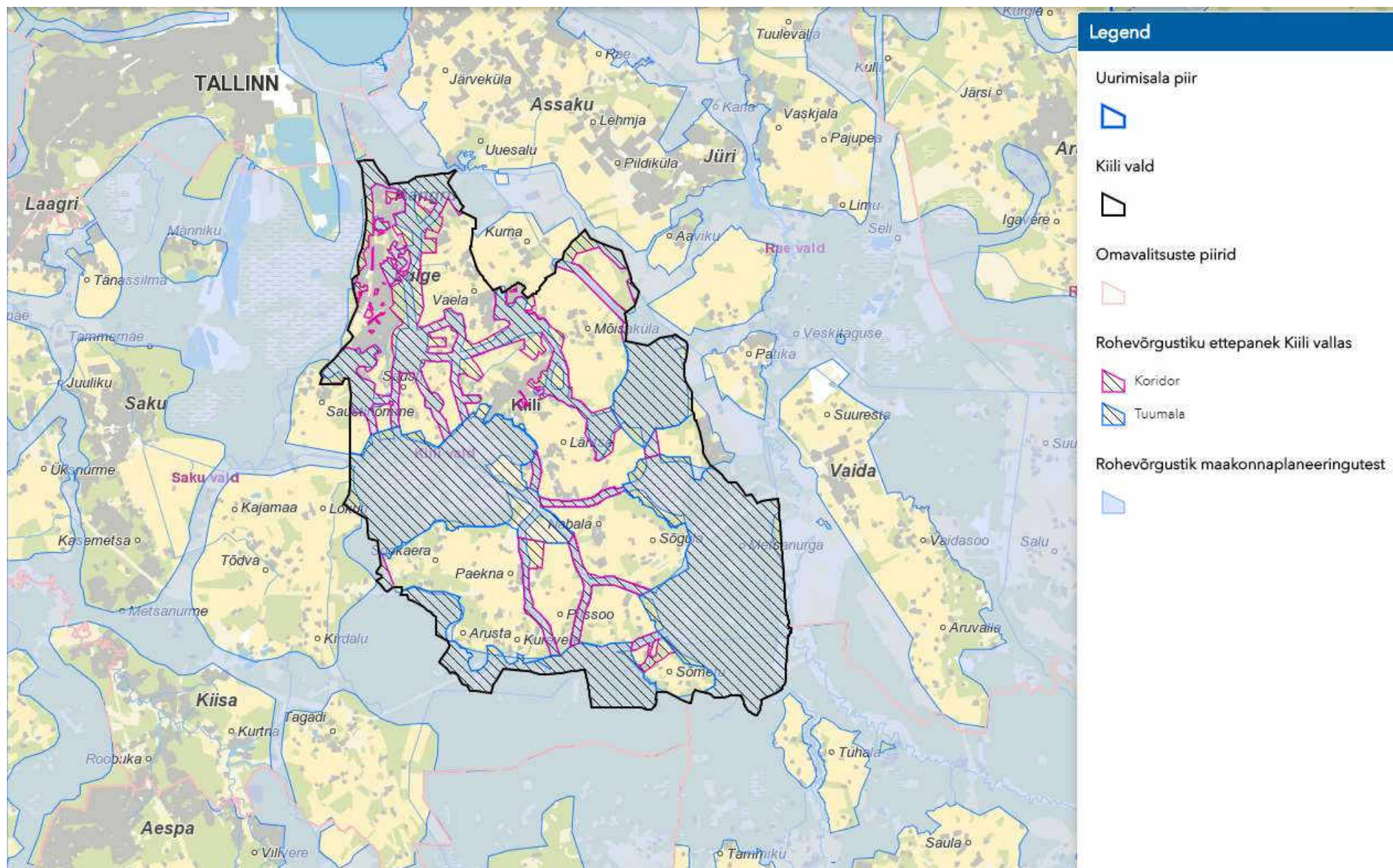
Sidusus ja seisund

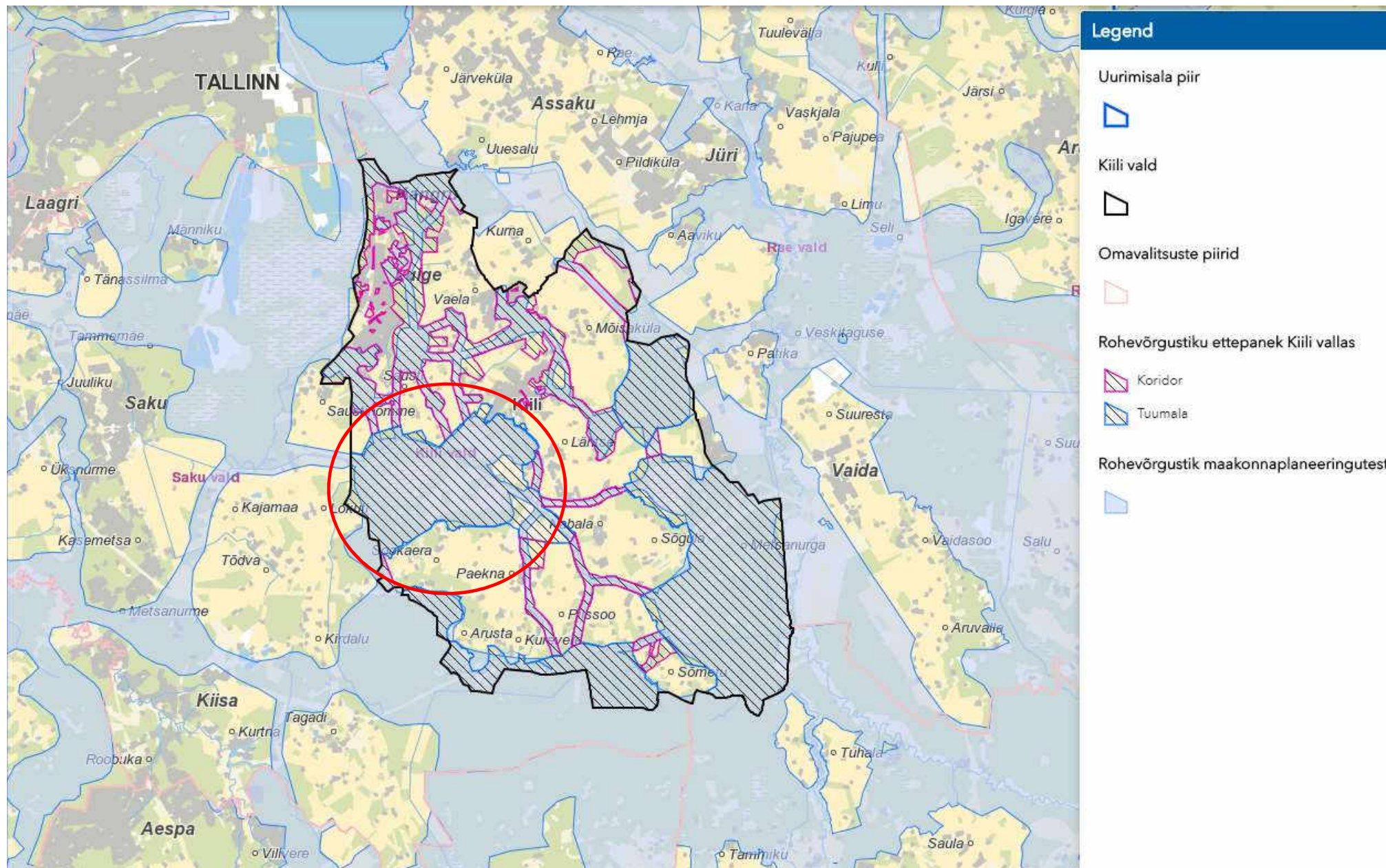
- vilets sidusus-hea seisund
- vilets sidusus-keskmine seisund
- vilets sidusus-vilets seisund
- keskmine sidusus-hea seisund
- keskmine sidusus-keskmine seisund
- keskmine sidusus-vilets seisund
- hea sidusus-hea seisund
- hea sidusus-keskmine seisund
- hea sidusus-vilets seisund
- vilets sidusus-seisundiklass määramata
- keskmine sidusus-seisundiklass määramata
- hea sidusus-seisundiklass määramata

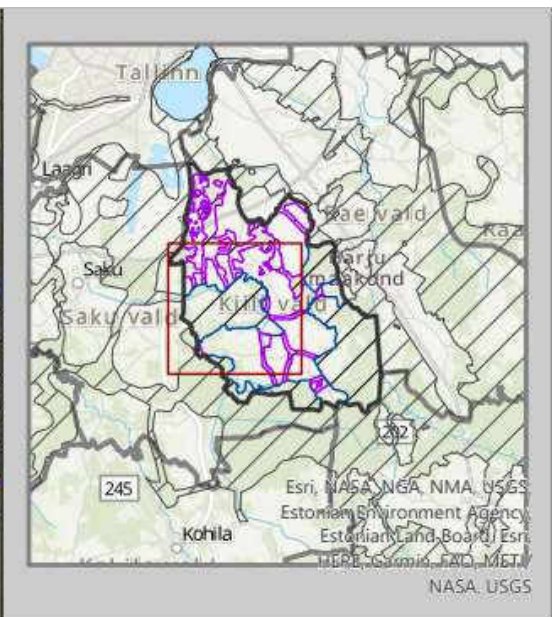
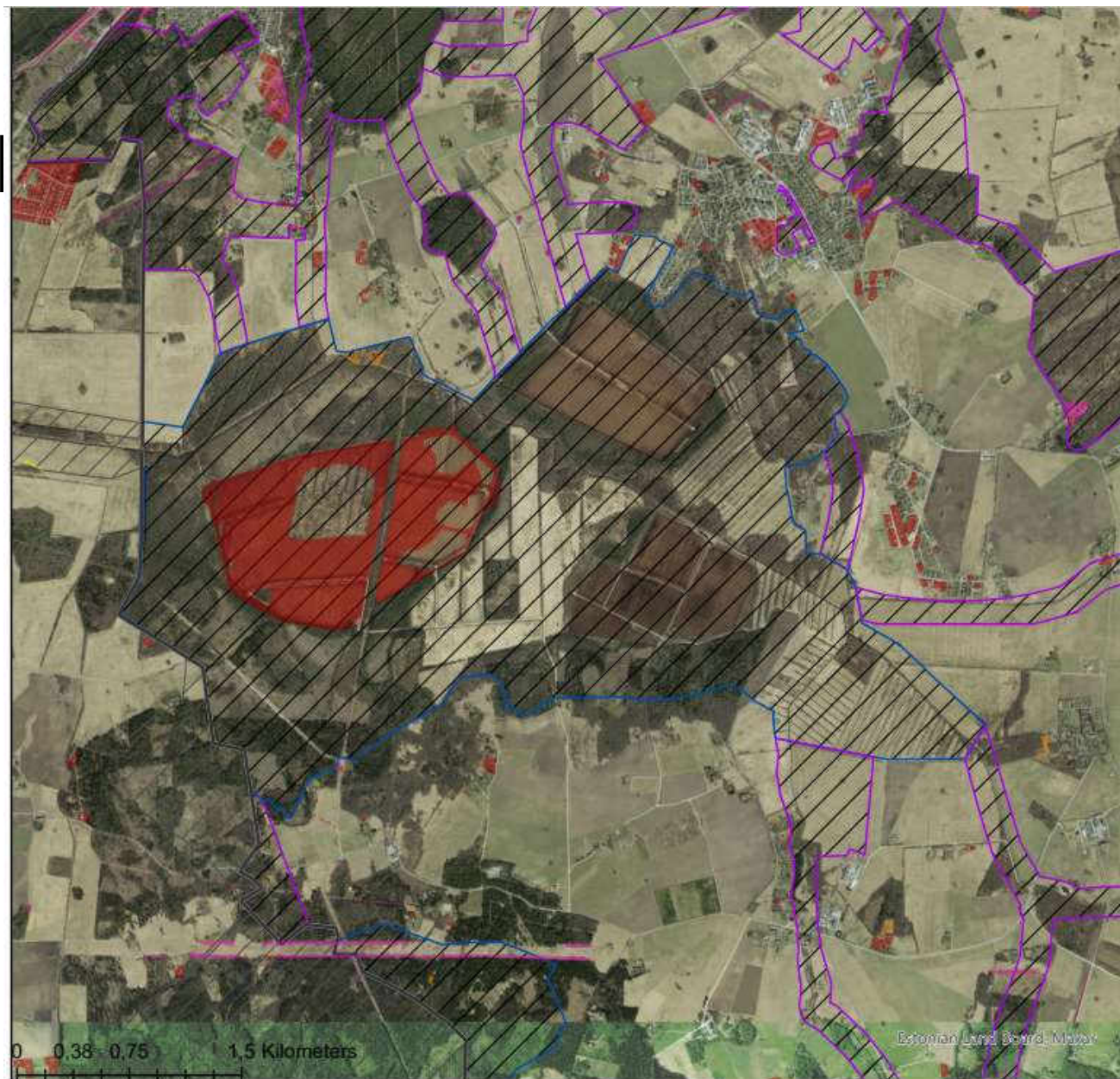
Kolme näitaja
(seisund, sidusus, elupaigad)
skoor

- madal
- mõõdukas
- kõrge
- valla piir

Rohevõrgustiku ettepanek

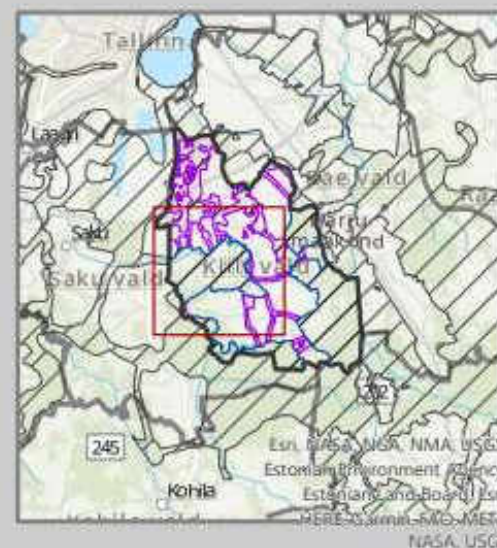
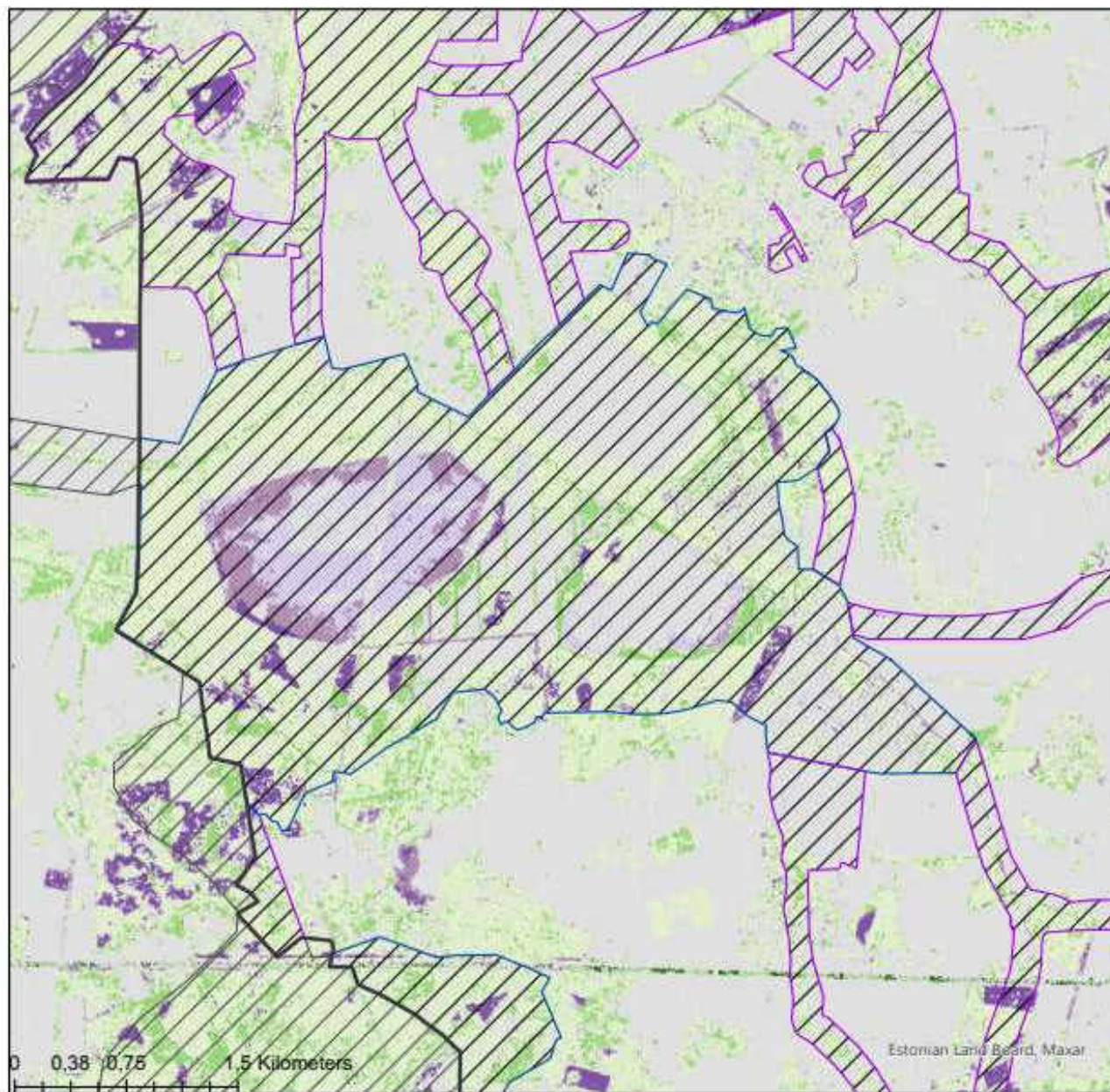
Tüüp

- K
 T
 Rohevõrgustik väljaspool Kiilit
 Valla piir
 Kohalike omavalitsuste piirid

Valitud maakatte muutused

Muutus

- Haritav maa -> Tehislik
- Looduslik -> Haritav maa
- Mets -> Muu lage
- Looduslik -> Rohumaa
- Looduslik -> Tehislik
- Muu lage -> Tehislik
- Rohumaa -> Tehislik

Rohevõrgustiku ettepanek

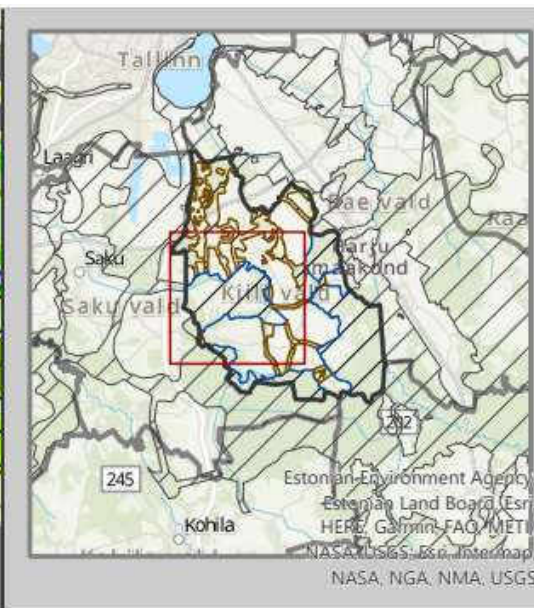
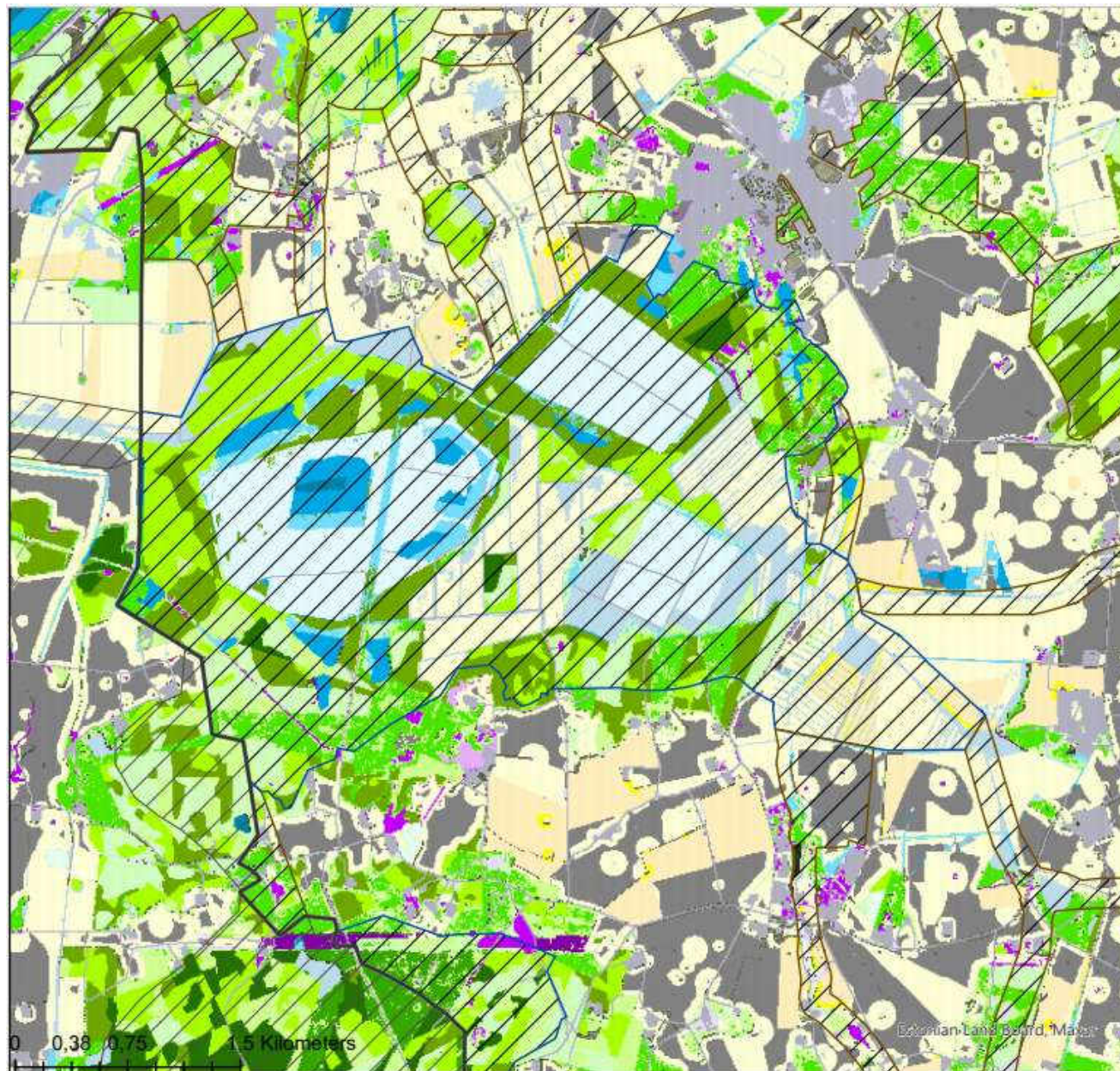
Tüüp

- K
- T
- Rohevõrgustik väljaspool Kihnu
- Valla piir
- Kohalike omavalitsuste piirid

Taimkatte kõrguse muutus (m)

Value

- 50,0 - -31,5
- 31,49 - -12,5
- 12,49 - -5,0
- 4,99 - -1,0
- 0,99 - 1,0
- 1,01 - 5,0
- 5,01 - 14,5
- 14,51 - 59,2

Rohevõrgustiku ettepanek

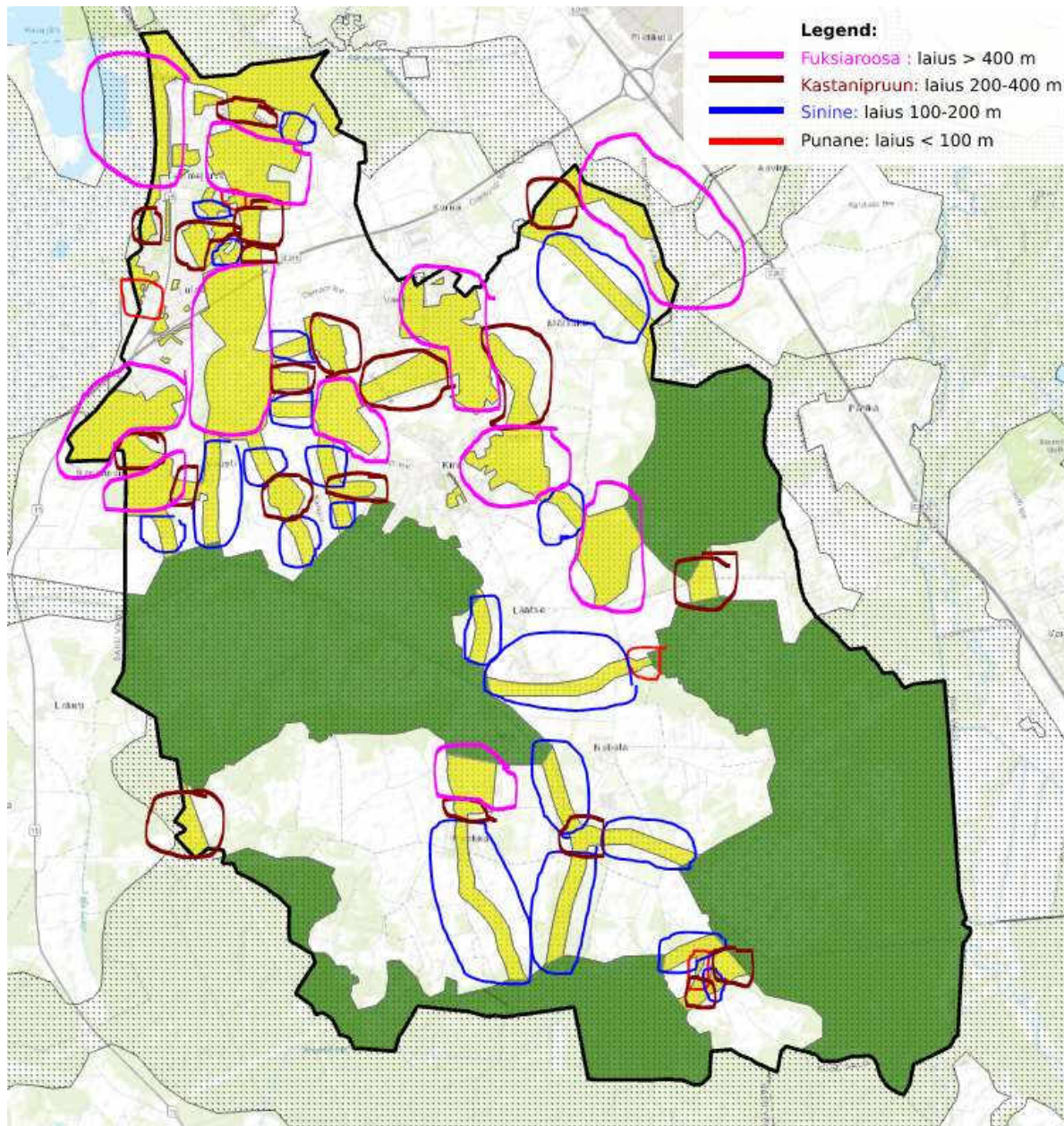
Tüüp

- K
- T
- Rohevõrgustik väljaspool
- Kiilit
- Valla piir
- Kohalike omavalitsuste piirid

Ökosüsteemide seisund

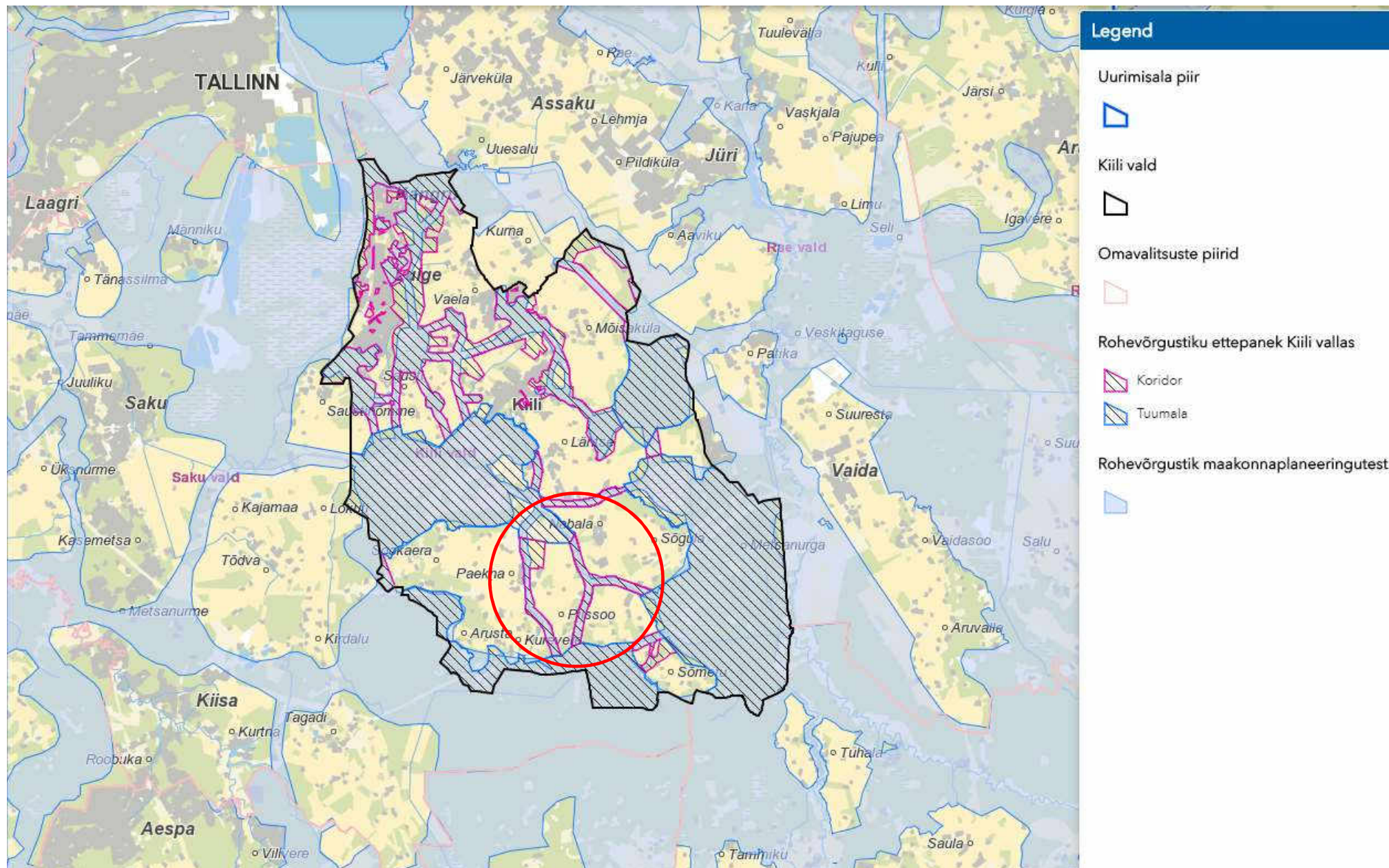
- niit A
- niit B
- niit C
- niit D
- niit D2
- soo A1;A2
- soo B1;B2
- soo C1;C2

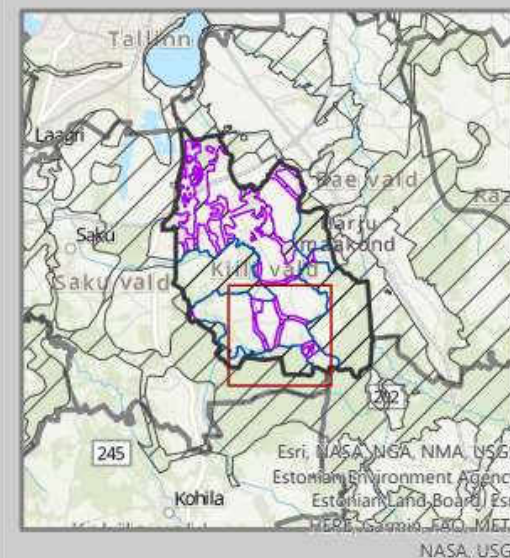
- soo D
- soo E
- mets A
- mets B
- mets A-B
- mets C
- mets A-C
- mets D
- mets E
- mets F
- pöld A
- pöld B
- pöld C
- pöld D
- määramata niit
- määramata pöld
- tehisalad, teed, rajad ja servakooslused
- ebaselge mäetöstmusmaa

Sidususe statistikat

	Keskmine	Mediaan
Eesti	2,7	3,34
Kiili vald	2,36	2,13
Kiili RV	2,68	2,53
koridorides	2,02	1,90
tuumalades	2,97	3,05
Kiili RVst väljas	1,98	1,71

Rohevõrgustiku ettepanek

Tüüp

K

T

Rohevõrgustik väljaspool
Kiilit

Kiili omavalitsuse piir

Kohalike omavalitsuste
piirid

Taimkatte kõrguse muutus (m)

Value

-50,0 - -31,5

-31,49 - -12,5

-12,49 - -5,0

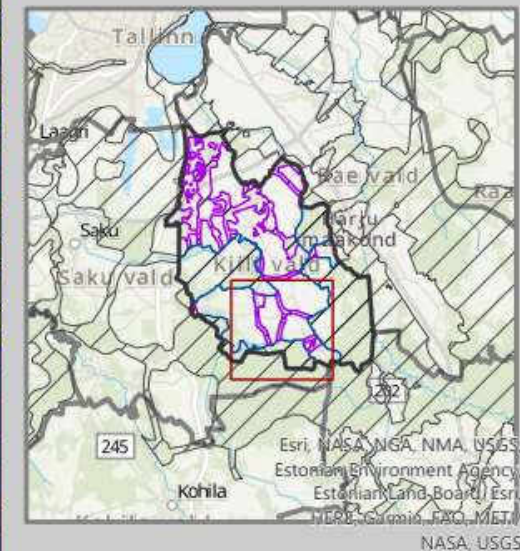
-4,99 - -1,0

-0,99 - 1,0

1,01 - 5,0

5,01 - 14,5

14,51 - 59,2

Rohevõrgustiku ettepanek

Tüüp

- K
- T
- Rohevõrgustik väljaspool Kihlit
- Kihli omavalitsuse piir
- Kohalike omavalitsuste piirid

Ökosüsteemide seisund

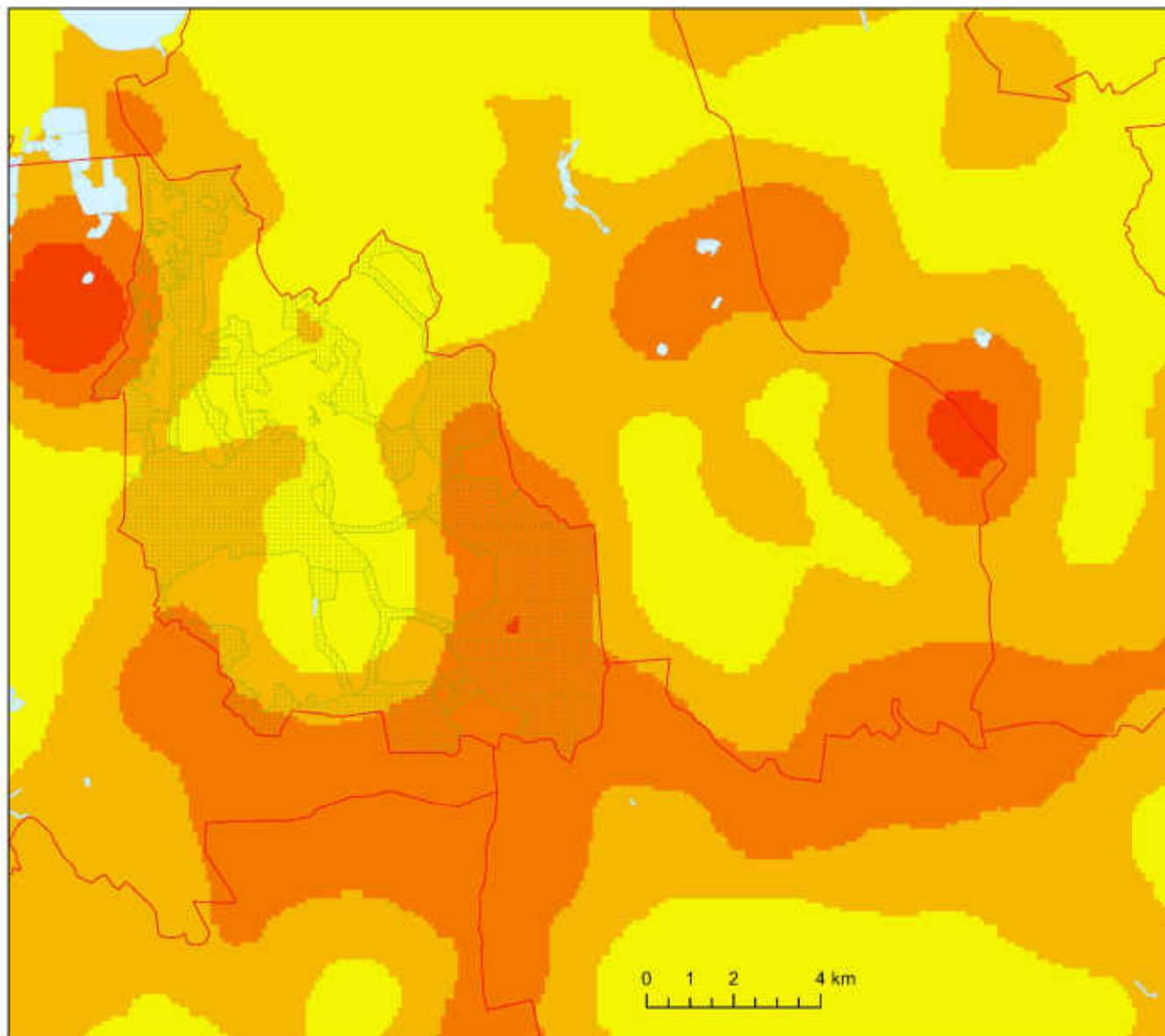
- niit A
- niit B
- niit C
- niit D
- niit D2
- soo A1;A2
- soo B1;B2
- soo C1;C2

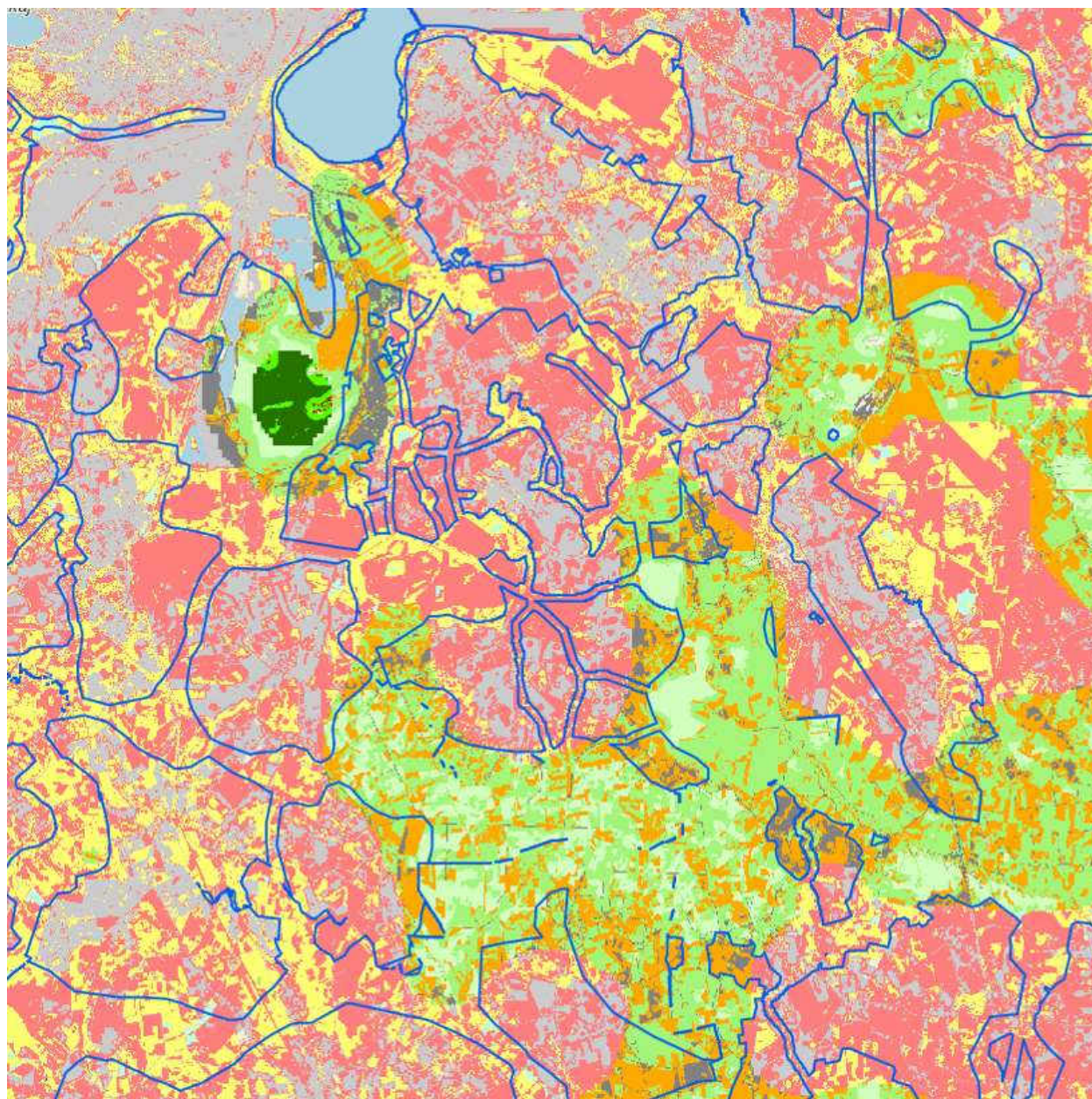
- soo D
- soo E
- mets A
- mets B
- mets A-B
- mets C
- mets A-C
- mets D
- mets E
- mets F
- põld A
- põld B
- põld C
- põld D
- määramata niit
- määramata põld
- tehisalad, teed, rajad ja servakooslused
- ebaseelge mäetööstusmaa

- valla piir
 Rohevõrgustiku ettepanek

ELME loodusmaastiku sidusus

- 0,1 - 1,7
 1,8 - 2,9
 3 - 4,6
 4,7 - 6,9
 7 - 10

Rohevõrgustik maakonnaplaneeringutest

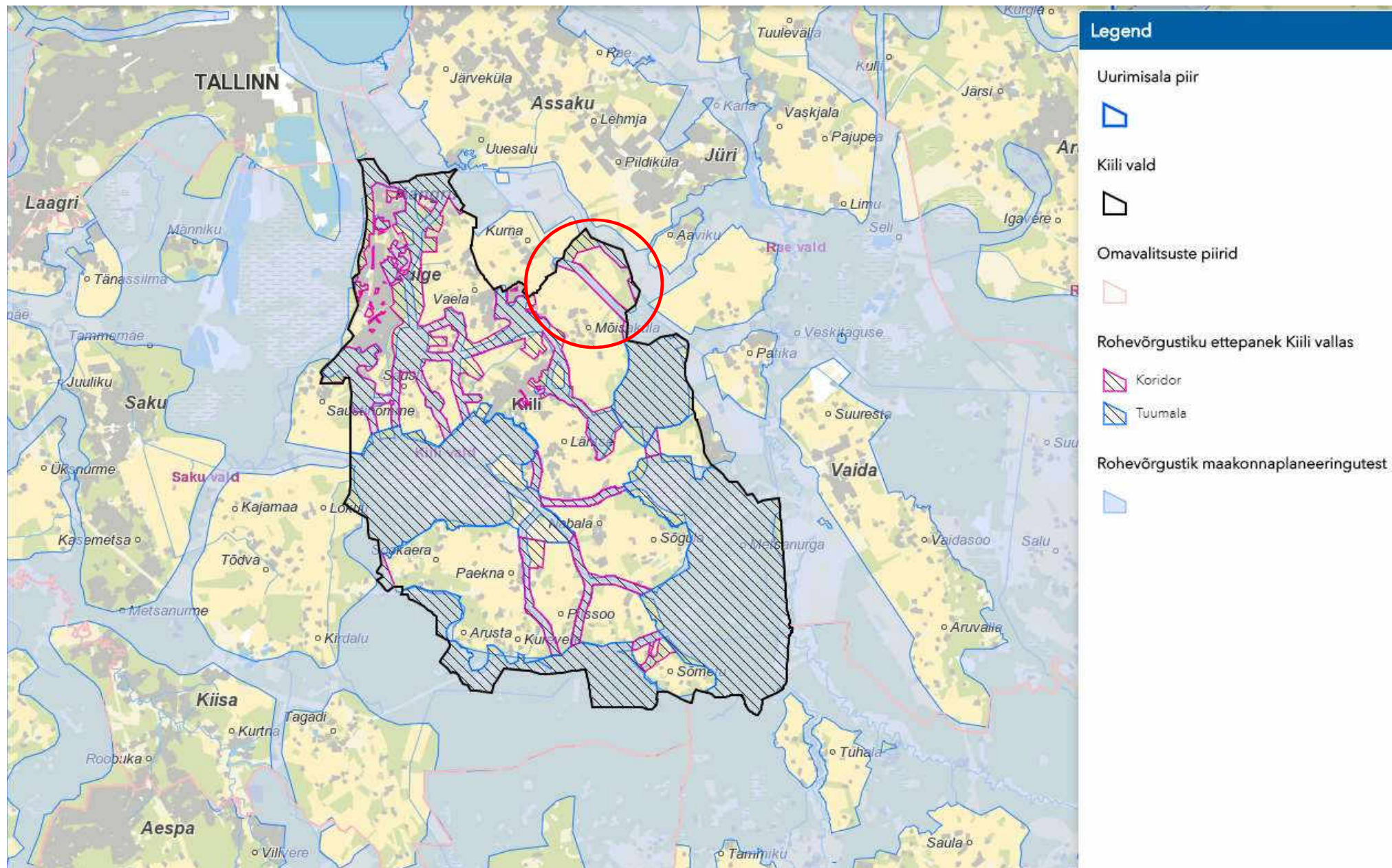
Sidusus ja seisund

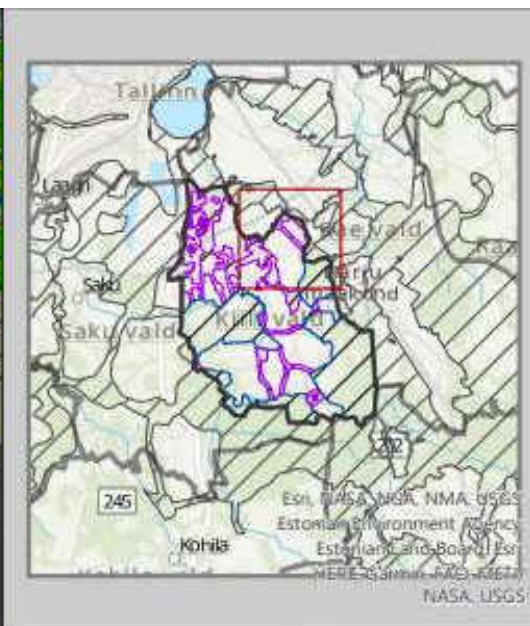
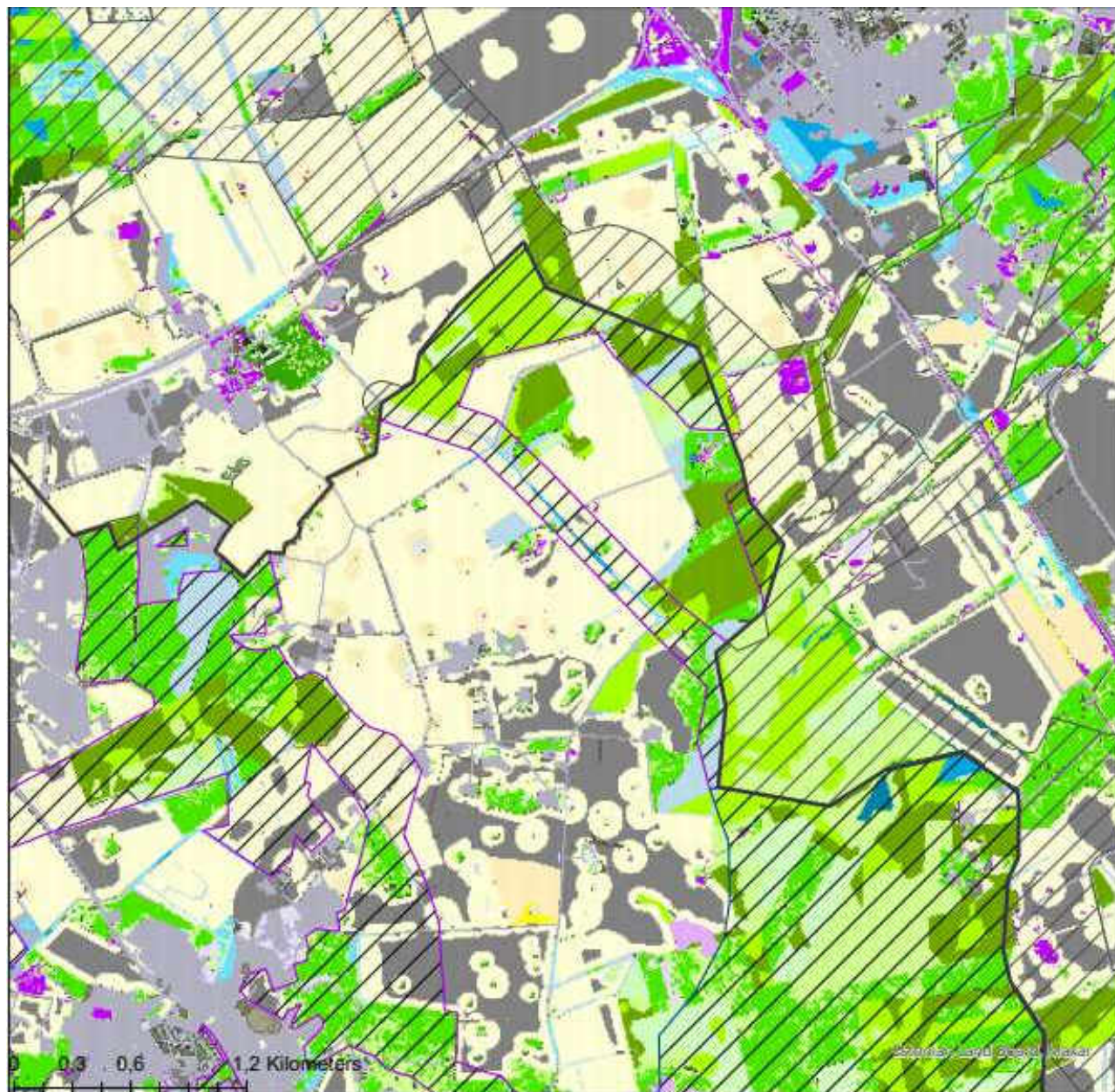
Sidusus ja seisund

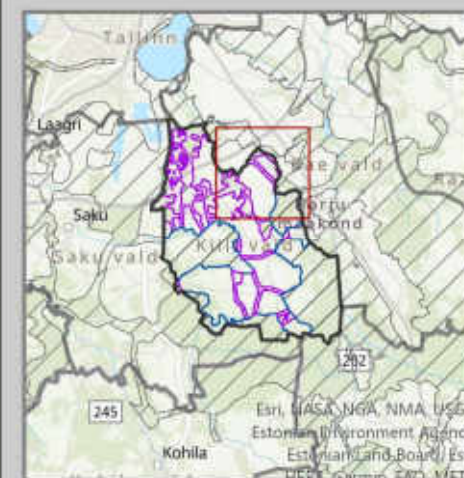
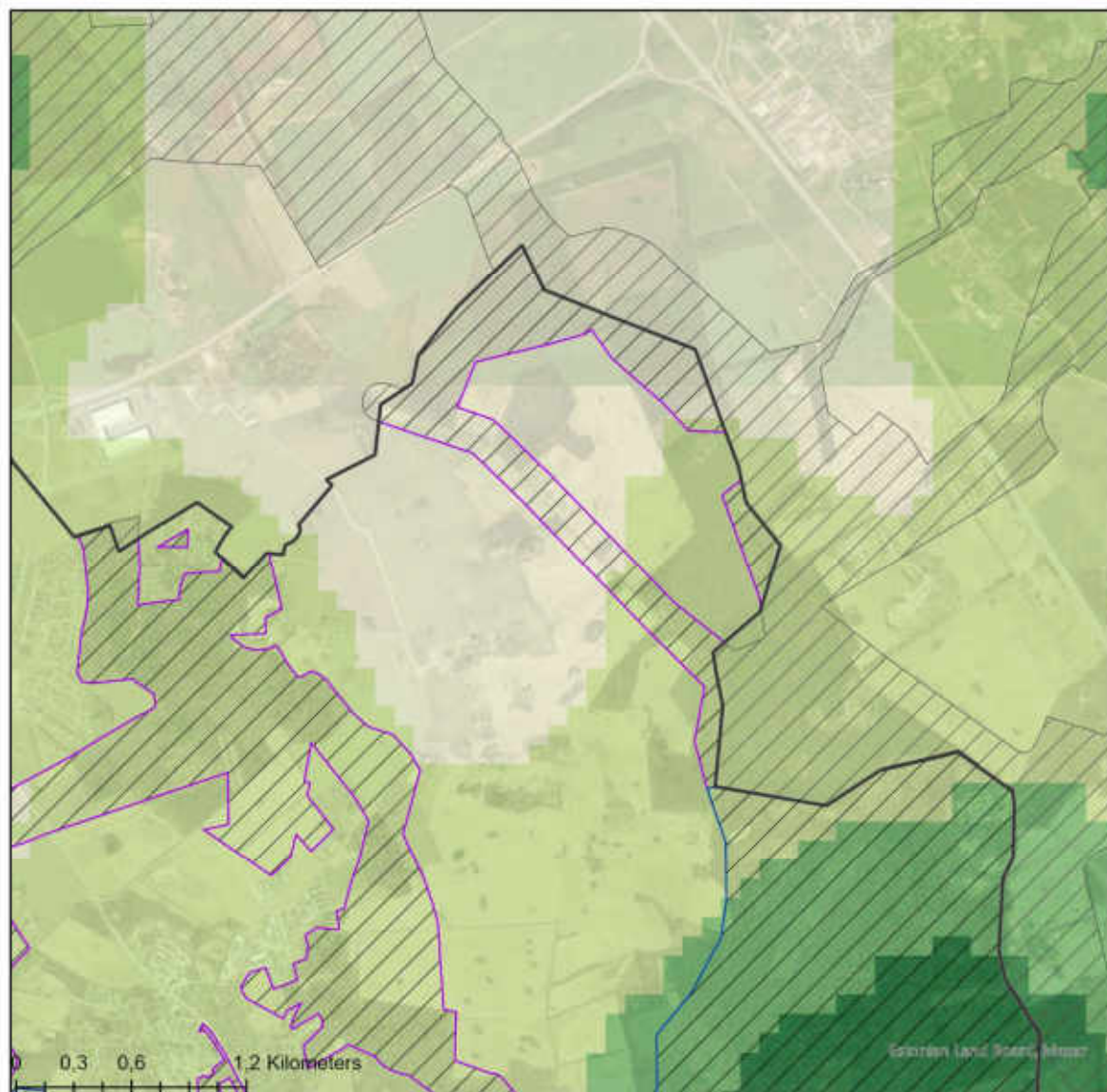
- vilets sidusus-hea seisund
- vilets sidusus-keskmine seisund
- vilets sidusus-vilets seisund
- keskmine sidusus-hea seisund
- keskmine sidusus-keskmine seisund
- keskmine sidusus-vilets seisund
- hea sidusus-hea seisund
- hea sidusus-keskmine seisund
- hea sidusus-vilets seisund
- vilets sidusus-seisundiklass määramata
- keskmine sidusus-seisundiklass määramata
- hea sidusus-seisundiklass määramata

Sidususe statistikat

	Keskmine	Mediaan
Eesti	2,7	3,34
Kiili vald	2,36	2,13
Kiili RV	2,68	2,53
koridorides	2,02	1,90
tuumalades	2,97	3,05
Kiili RVst väljas	1,98	1,71

Rohevõrgustiku ettepanek

Tüüp

K

T

Rohevõrgustik väljaspool Kiilit

Valla piir

Kohalike omavalitsuste piirid

Sidusus

Value

< 1,4

1,4 - 2,0

2,0 - 2,6

2,6 - 3,7

> 3,7

Mis edasi ja materjalide kättesaadavus

- Tegeleme edasi
 - Nt seisundi-sidususe „maatriks“
 - Võrdlusi teiste valdadega
- Kaardilood
 - ELME kaardikihtide kataloog
 - Kiili piloottöö kaardilugu
- Soovid?
 - Kaartide kihtide vorm? Lisainfo?
 - Koolitused